

מבית לוי

מבית מדרשו של מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל
גאב"ד ור"מ זכרון מאיר ב"ב ובעל "שבט הלוי"
ע"י הגאון רבי משה שטיין שליט"א

תשעה באב שחל ביום חמישי

- א. הלכות למוצאי תשעה באב שחל ביום חמישי ועיין בהערה"א.
כביסה מותר במוצאי הצום.
תספורת אין להקל אלא ביום שישי בבוקר.
בשר ויין אין להקל עד חצות היום.
רחיצה יש להקל לרחוץ בצונן במוצאי הצום, ואין להקל
לכתחילה לרחוץ בחמין, אלא מיום שישי בבוקר.
- ב. אין להקל לשטוף את הבית בתשעה באב אחה"צ לכבוד
שבת.²
- ג. מותר לשחוט בתשעה באב מחצות היום לכבוד שבת. וכן
לבשל בתשעה באב מחצות היום לצורך שבת אם הזמן דחוק.³
- ד. נהוג לעשות קידוש לבנה במוצאי הצום.⁴

-
- א. לשון המ"ב (סי' תקנ"ח סק"ג), שלא לאכול בשר ויין במוצאי הצום וה"ה שלא לרחוץ במרחץ
ולספר ולכבס עד חצות. וכשחל ט"ב ביום ה' שאז יום עשירי הוא ע"ש מותר בכל זה לכבוד
שבת. והוא מלשון המג"א.
ולגבי כביסה אף שלשון הפוסקים להתיר רק בשחרית [א"ר וקצש"ע סי' קכ"ד ס"כ ועה"ש ס"ב]
אבל בסידור יעב"ץ [ועיין בשאילת יעב"ץ סי' ק"ו] כתב להתיר מהלילה, ויש בזה גם משום
תקנת עזרא לכבס בחמישי שיהיו פנויים בשישי לצרכי שבת.
וכיון שמותר, מותר לכבס הכל אף מה שאינו צריך לשבת.
 - ולגבי תספורת אף שמשמעות הלשון 'הכל מותר' כולל תספורת [ובסידור יעב"ץ כ' להדיא מותר
לספר לכבס ולרחוץ מיד] מ"מ נראה שאין להקל אלא בבוקר [בהג' ר"ב פרנקל ובאשל אברהם
(בוטשאטש) אוסרים עד חצות] ואפשר דבמקום צורך אפשר להקל בלילה.
ולגבי בשר ויין אין להקל [עד חצות היום, ערוך השלחן], אף שבאורחות חיים (ספינקא) מביא
דעה להתיר מ"מ להלכה יש לאסור.
 - ולגבי רחיצה יש להקל ברחיצת בכל גופו בצונן שאינו אלא חומרא. ועכ"פ לכתחלה לא ירחץ
בחמין ואם ירחץ עצמו שוב ביום שישי לכבוד שבת א"כ ודאי שאין רחיצה זו לכבוד שבת. [ועיין
במאמר מרן גאב"ד זכרון מאיר שליט"א בקובץ מבית לוי קובץ י'].
 - ב. שמעתי ממרן זצ"ל. ויש מעדות הספרדים שעושים כן כל ת"ב שאחה"צ מסדרים הבית, ואין כן
מנהגינו.
 - ג. סי' תקנ"א במ"ב (ס"ק ס') דמותר לשחוט. והיתר הבישול שמעתי ממרן זצ"ל.
 - ד. ולא לדחות למוצאי שבת, ואמר מרן זצ"ל שהוא ע"פ האריז"ל להסמיכו לתענית ע"ש דוד מלך
ישראל חי וקיים.

קובץ שאלות

מהגאון רבי משה שטיין שליט"א

רב ביהמ"ד קהל חסידים קרית הרצוג ב"ב

בס"ד

הנחיות הלכתיות לתשעה באב בעקבות הנגיף (טז)

חיטוי הידיים

מותר לחטא את הידיים בתשעה באב באלכוה'ל.
וכן לרחוץ את הידיים במים וסבון כאשר יש צורך ממשי לחיטוי.

קריאת התורה ותפלה במקום שאין מתענים

הנמצאים במקום שאין מי שמתענה כגון במלונית, השנה שתשעה באב חל ביום חמישי יקראו בתורה בשחרית קריאת תשעה באב "כי תוליד בנים" ובמנחה לא יקראו בתורה [דלא כשאר התעניות כגון י"ז בתמוז שדעת רוב הפוסקים שאם חל ביום הקריאה לקרוא פרשת השבוע ולא ויחל].

ולא יאמרו עננו לא החזן ולא הקהל.
ובמנחה אומרים נחם אף שאין צמים.

בבית הלוי

בימי נערותי ביקש מרן זצ"ל כתשעה באב מאבי הרה"ח ר' ברוך בענדיט ז"ל שייקחנו ברכבו לבית החיים ע"פ המנהג המוזכר ברמ"א לצאת ביום תשעה באב על הקברים. ולפני שנכנס לרכב ביקש שנחפש איזה קרש לשים על המושב כדי שלא ליהנות מהמושב המרופד, גם אני הצטרפתי לנסיעה ובהגיעו לשם עמד במרחק מהקברים, וכמו שכתוב בשם האר"י שלא לעלות על הקברים, ועפ"י נהגו לעמוד במרחק.

צום תשעה באב בעת הקורונה

הוראות כלליות – פנימי

עצם נושא ההדבקה, והסכנות במקרים הקלים והקשים, אינו ברור עדיין לרופאים, ועל כן קשה מאוד לתת הוראה חד משמעית לגבי הצום. [אחד הבעיות שנגרמות מהגיף הוא קרישות בדם דבר שבצום עלול להחריף].

בהרבה מקרים החולה מרגיש בתחילה סימנים קלים בלבד, אבל במשך הזמן מצבו מתדרדר והופך להיות קשה יותר. גם חולה שאין לו שום תסמינים במשך הזמן עד כ- 10 ימים מהבדיקה יתכן שיגלה תסמינים.

באופן כללי ניתן לומר שכל מי שנדבק בנגיף דינו עכ"פ כחולה שאין בו סכנה שאינו צם בתשעה באב.

יש ויכוח בין הרופאים עד כמה צריך לחשוש לאחר שהחלים ומרגיש טוב. יש חוששים כשבועיים ויש חוששים חודש, ויש שחששו עד שלשה חודשים. כמובן שזה תלוי באיזה דרגה חולי היה. שמענו מכמה וכמה אנשים שצמו בי"ז בתמוז לאחר שהיה נראה להם שהחלימו, וסבלו אח"כ מחולשה ותסמינים נוספים.

וע"כ לאחר בידור עם רופאים ורבנים שנדבקו בנגיף נראה לתת הנחיות הלכתיות באופן כללי, ובכל ספק יש להתיעץ עם רופא ורב מוסמך.

כל מי שאין לו לצום אוכל ושותה כרגיל ואין דין שיעורים בתשעה באב.

- א. חולה מאומת בבדיקות שנדבק בנגיף, ויש לו תסמינים קשים או קלים, לא יצום.
- ב. מי שיש לו תסמינים ברורים כגון: חום, קשיי נשימה, שיעול, איבוד חוש טעם או ריח, כאבי ראש, או חולשה, אף לפני שאומת בבדיקות, לא יצום.
- ג. חולה ודאי ע"י בדיקה או תסמינים שקיבל בתוצאות הבדיקה שלילי [אף שזה מראה שאינו מדבק], יש לחשוש שמא נשאר לו בגוף פגיעה מהנגיף, ובפרט אם יש לו עדיין תסמינים וע"כ:
 1. אם היה חולה שנצרך לחמצן, או שהיה לו דלקת ריאות, לא יצום. וכן אם מרגיש חולשה גופנית או נפשית (כגון העדר כח סבל או חוסר רוגע וכיו"ב) לא יצום.
 2. וגם אם הרגיש תסמינים בלבד ולא נצרך לחמצן יתכן שיש לחוש כנ"ל, ויכרר הדבר אצל רופא ורב מוסמך.
- ד. מי שנמצא בכידוד מחשש שנדבק מחולה מאומת ואינו מרגיש בתסמינים, יש לחלק בין בני המשפחה שא' מהם חולה שמצוי שהרבה מהם נדבקים, לבין כאלה שהיו בקרבת חולים מאומתים שמתברר שרק מעט מהם שנדבקו, וכן תלוי כמה ימים כבר נמצא בכידוד, וכן אם הוא מבודד שבסיכון מוגבר מחמת מצב רפואי או גילו. וע"כ במקרים אלו יש להתייעץ עם גורם רפואי ורב מוסמך. מי שנמצא בכידוד וקיבל הוראה שלא לצום יש מקום להחמיר ויאכל וישתה לשיעורים, כיון שאינו חולה בודאי.
- ה. מי שנרפא מנגיף הקרונה יתייעץ עם רופא ורב מוסמך עד מתי צריך לחשוש ולא לצום.
- ו. כל מי שמרגיש טוב ואינו מהמוזכרים לעיל, אין שום מניעה הלכתית ורפואית שיצום.

וה' הטוב יאמר למשחית הרף

ונזכה לראות בבנין ירושלים ובית המקדש במהרה בימינו אמן